

RADU DEMETRIU

n. 26 octombrie 1861, Uifalău (azi Rădești), cot. Alba Inferioară, azi jud. Alba

d. 8 decembrie 1920, București

A fost fiu de țărani. Studiile le-a făcut la franciscani în Aiud și la liceul românesc din Blaj. În anul 1879 este trimis la Institutul Sf. Atanasie și la Colegiul Propaganda Fide. La finalul stagiului la Vatican, în 1885, obține și titlul de doctor în teologie. În același an, la Roma a fost hirotonit preot și apoi a fost trimis la București paroh pentru credincioșii greco-catolici de aici. Arhiepiscopul romano-catolic, Paul Iosif Palma îl numește profesor la Seminarul Teologic de la Cioplea, iar la scurtă vreme director al Seminarului Arhiepiscopal, care fusese de curând înființat.

În anul 1897 a fost hirotonit episcop de Lugoj, de către Arhiepiscopul Victor Mihaly de Apșa. În perioada păstoririi sale (până în 1903) s-a distins prin grija arătată studenților teologi și prin acțiunea sa de salvare și restaurare a Mănăstirii de la Prislop, de lângă Hațeg (1901), care a devenit un loc de pelerinaj pentru credincioși.

În anul 1903 ocupă scaunul episcopal de la Oradea Mare. A zidit sau a contribuit la ridicarea mai multor biserici, printre care Biserica Sf. Vasile cel Mare din București sau cea din satul natal (Rădești). De asemenea, a reconstruit Palatul Arhiepiscopal, a refăcut reședința de la Stâna de Vale, dar mai ales a început construirea Academiei Teologice de la Oradea.

Din înălțimea funcției deținute, Demetriu Radu a susținut și interesele politice ale românilor din Transilvania, susținând și implicându-se în toate acțiunile inițiate la nivelul mișcării naționale. A luat atitudine în problema înființării Episcopiei maghiare Greco-catolice de Hajdúdorog, deplasându-se chiar la Vatican în acest sens.

După izbucnirea războiului a refuzat să semneze declarația de fidelitate față de împărat și față de statul maghiar.

La Adunarea Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918 a participat în calitate de membru de drept. Fiind decanul de vârstă al episcopilor uniți, a fost desemnat copreședinte al adunării, alături de George Pop de Băsești, președinte al Partidului Național și de episcopul ortodox al Aradului, Ioan Papp.

A murit în 8 decembrie 1920, fiind una dintre victimele atentatului cu bombă de la Senat, pus la cale de Max Goldstein, Saul Osias și Leon Lichtblau.

Ca un gest de prețuire din partea consătenilor săi, satele Uifalău și Tampahaza s-au unit și noua localitate a primit numele de Rădești, cinstindu-i astfel memoria.

În 1923 a fost editat volumul Predici (Oradea, 1923).